

บูรพากับการจัดประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด”

เทพศักดิ์ ทองนพคุณ*

สมาน สุรพรศรี*

เลิศศิริ บวรกิตติ*

*คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract : Burapha University and “An Introductory Course on Art Therapy” Conference

Thepsakdi Thongnopkoon*

Saman Suppasri*

Lertsiri Bovornkitti*

*Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University

This paper describes the activities during the conference on “An Introductory Course on Art Therapy”, March 17-21, 2006, which was initially planned by the Faculty of Fine and Applied Arts and Faculty of Medicine, Burapha University, in collaboration with the Lantern of the East-Los Angeles, USA, and the Department of Mental Health, Ministry of Public Health, but was eventually transferred the responsibility to the Faculty of Painting Sculpture and Graphic Arts, Silpakorn University.

The primary purpose of the conference is to distribute knowledge of art therapy for better known to the Thai practices. Experts of the field were invited from the USA as well as Thailand to orientate the audience. Highlights of the papers were from art therapists of New York University and Emporia State University. Attendants were from various disciplines, i.e., art educators, mental health personnels, artists, and social workers.

ในช่วงวันที่ ๑๗ - ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการประชุมวิชาการทั้งระดับชาติที่เป็นการประชุมวิชาการศิลปกรรมบำบัดเป็นครั้งแรกของประเทศไทย และได้ประสบความสำเร็จที่คาดไม่ถึง บทความนี้เป็นรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ศิลปกรรมบำบัด (art therapy) เริ่มเพาะตัวขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๖๗ (ค.ศ. ๑๙๒๔) ๘๐ ปีเศษมาแล้วโดยจิตแพทย์ในแลน เอน.ดี.ซี. เลวิส^๑ แห่งมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมาจิตแพทย์มาร์กาเร็ต นอมบอร์ก^๒ ลูกศิษย์ของเลวิสได้สืบสานแนวคิด และเสนอชื่อกิจกรรมจิตบำบัดนี้ว่า ‘art therapy’ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐ (ค.ศ. ๑๙๔๗). ในประเทศไทย เท่าที่ทราบมีผู้นำแนวคิดดังกล่าว มาประยุกต์ประปราย ตั้งแต่ประมาณปี ๒๕๒๙^๓

แต่ไม่มีการสนใจเป็นพิเศษจึงเป็นที่รู้จักกันในวงแคบ กระทั่งเกิดวินาศภัยจากคลื่นยักษ์ สึนามิที่ชายฝั่ง ๖ จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ และได้มีองค์กรต่างประเทศเข้ามาช่วยเหลือ ทำการบำบัดรักษาผู้ประสบภัย^๔ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด” ครั้งนี้.

กำเนิดศิลปกรรมบำบัดที่ ม.บูรพา^๕ เป็นบทความเริ่มต้น ที่นำไปสู่การจัดงานศิลปกรรมบำบัดในประเทศไทย ซึ่งขออธิบายโดยย่อดังนี้ : เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๙ กลุ่มนักศิลปกรรมบำบัดขององค์กรดวงประทีปแห่งตะวันออกกลอสแองเจลิส สหรัฐฯ ได้เข้าเยี่ยม คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา และเชื้อเชิญคณบดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณให้คณะฯ เข้าร่วมงานศิลปกรรมบำบัดที่องค์กรฯ ดำเนินการอยู่ ท่านคณบดีได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ต่อสังคมไทยรวมถึงโอกาสขยายงานด้านวิชาการของคณะฯ จึงมอบให้ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และกิจการพิเศษไปดำเนินการ จนกระทั่งคณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับเกียรติเป็นผู้ริเริ่มจัดการประชุมในครั้งนี้.

ดังนั้น เมื่อคณะฯ รับหลักการ ดร.เลิศศิริ จึงทำการติดต่อกับนักวิชาการที่มีศักยภาพด้านศิลปกรรมบำบัดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้สามารถพิมพ์บทความเผยแพร่ในวารสารวิชาการหลายเรื่องเช่นศิลปกรรมบำบัด:ความสังเขป^๖,ศิลปกรรมบำบัด^๗และสามารถจัดการประชุมวิชาการ“แนะนำศิลปกรรมบำบัด”ครั้งนี้^๘

^๑ Lewis NDC. The practical value of graphic art in personality studies (I. An introductory presentation of the possibilities). Psychoanal Rev 1925; 12: 316 – 22.

^๒ Naumburg M. An introduction to art therapy: studies of the “free” art expression of behavior problem children and adolescents as a means of diagnosis and therapy. 2nd Ed. New York and London: Teachers College Press; 1973.

^๓ เกสร หมดเขต. ศิลปกรรมบำบัด. ใน: อินทิรา พูลกุล (บรรณาธิการ).

คู่มือกลุ่มจิตบำบัดสำหรับนักสุขภาพจิต. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ; ๒๕๔๙ หน้า ๖๕ - ๙๕.

^๔ มาลีญา กองสุข. ศิลปกรรมบำบัดที่โรงเรียนบ้านน้ำเค็ม จังหวัดพังงา. ธรรมศาสตร์เวชสาร ๒๕๔๙; ๖ : ๒๗๔ - ๕.

^๕ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ, เลิศศิริ บวรกิตติ. กำเนิดศิลปกรรมบำบัดที่ ม.บูรพา. วารสารศิลปกรรมบูรพา ๒๕๔๙ - ๒๕๔๙; ๙ : ๕๗ - ๖๐.

^๖ เลิศศิริ บวรกิตติ, เทพศักดิ์ ทองนพคุณ, วรณะ ชูนางกุล, และคณะ. ศิลปกรรมบำบัด : ความสังเขป. วารสารวิชาการสาธารณสุข ๒๕๔๙; ๑๔ : ๑๐๕๐ - ๕.

^๗ อัญญาเนตร สมานวงษ์ไทย, เลิศศิริ บวรกิตติ. ศิลปกรรมบำบัด. ธรรมศาสตร์เวชสาร ๒๕๔๙; ๖ : ๒๗๔ - ๕.

^๘ เลิศศิริ บวรกิตติ, แอ็กเตอร์ เจ. การ์เซีย (บรรณาธิการ). หนังสือกำหนดการ และเรื่องย่อการประชุม “แนะนำศิลปกรรมบำบัด” . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กรุงเทพเวชสาร ๒๕๔๙, รวม ๗๗ หน้า.

เป็นผลสำเร็จเป็นอย่างดี การประชุมวิชาการ "แนะนำศิลปกรรมบำบัด" ครั้งนี้ได้ประสบความสำเร็จเกิดจากคณะกรรมการประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการจัดการประชุมและกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้การสนับสนุนด้านวิชาการอย่างใกล้ชิด ทางฝ่ายมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้วางแผนการประชุมในเบื้องต้น และเป็นฝ่ายติดต่อเชิญวิทยากรต่างประเทศ โดยการสนับสนุนจาก อธิการบดี ศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ อุปถัมภ์, คณบดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณและคณบดี นายแพทย์ วรรณะ อนุภาณุ.

ท้ายที่สุดทุกฝ่ายได้ร่วมกัน จัดประชุมครั้งนี้ขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมฉลองและแสดงความจงรักภักดีในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติ ๖๐ ปี.

เนื่องจากเวลาดำเนินการก่อนการประชุมจำกัดมาก และผู้ทำงานหลักในการกำหนดวางแผนและติดต่อประสานงานมีเพียง ๓ คน คือ คณบดีปัญญา วิจินธนสาร, รองคณบดีฝ่ายวิชาการอริชัย ภิรมย์รักษ์ และ ดร. เลิศศิริ บวรจิตติ ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชุมหลายครั้งแผนงานที่กำหนดไว้ค่อนข้างเรียบง่าย แต่เริ่มมีอุปสรรคบ้างเนื่องจากการดำเนินการเตรียมงานได้รุดหน้าไประยะหนึ่งแล้ว เช่นการส่งแผ่นโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ ออกเผยแพร่แล้ว.

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการประชุมจะซบเซาลงบ้าง แต่โดยรวมแล้วได้ผลอยู่ในเกณฑ์ดีเพราะทั้งวิทยากร และผู้เข้าประชุมส่วนใหญ่พอใจกับการดำเนินการประชุม และสาระประโยชน์ด้านวิชาการ ทั้งกล่าวชมชอบกับหนังสือกำหนดการและเรื่องย่อ โดยเนื้อหามีความสมบูรณ์มากและมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ.

เรื่องที่นำมาคุยกันเป็นอย่างดีของการประชุมนี้ได้แก่การที่วิทยากรรับเชิญได้มาร่วมประชุมกันพร้อมเพรียง แม้จำนวนผู้เข้าฟังการประชุมไม่มากเท่าที่คาดหวัง อันเป็นผลจากการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง เหตุอุปสรรค ในเรื่องของเวลาและบุคลากรทำงานที่ไม่เพียงพอ. ผู้เข้าประชุมใน ๒ วันแรก (วันที่ ๑๗ และ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๙) จำนวนรวมถึง ๑๑๖ คน มาจากหลากหลายหน่วยงานดังนี้ : วิทยากรจากสหรัฐอเมริกา ๖ คน (มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ๒ คน , มหาวิทยาลัยเอมโฟรี ๒ คน และองค์กรเอกชน ๒ คน) มหาวิทยาลัยศิลปากร ๑๘ คน (คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ๑๒ คน หอศิลป์ ๕ คน และคณะมัณฑนศิลป์ ๑ คน) มหาวิทยาลัยบูรพา ๑๖ คน (คณะศิลปกรรมศาสตร์ ๕ คน คณะพยาบาลศาสตร์ ๗ คน คณะสาธารณสุขศาสตร์ ๒ คน และคณะศึกษาศาสตร์ ๒ คน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๕ คน (คณะศิลปกรรมศาสตร์ ๑ คน

คณะครุศาสตร์ ๒ คน และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ๒ คน) มหาวิทยาลัยมหิดล ๓ คน (คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ๒ คน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ๑ คน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๒ คน (คณะจิตรศิลป์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ๒ คน (คณะศิลปกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ๑ คน (คณะศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยทักษิณ ๑ คน (คณะศิลปกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (สำนักวัฒนธรรม) ๑ คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ๑ คน (คณะศิลปกรรม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ๑ คน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๑ คน; กระทรวงสาธารณสุข ๑๙ คน (กรมสุขภาพจิต ๑๖ คน โรงพยาบาลศรีธัญญา ๑๕ คน) ศูนย์สอยใยครอบครัว ๒ คน สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ๑ คน และอธิบดี ๑ ท่าน, สำนักวิชาการสาธารณสุขในสำนักปลัดกระทรวงฯ ๑ คน และโรงพยาบาลในจังหวัดชลบุรี ๒ แห่ง ๒ คน) วิทยาลัยช่างศิลป์ ๕ คน วิทยาลัยในวังชายกรุงเทพฯ ๑ คน กรมศิลปากรสำนักงานช่างสิบหมู่ ๑ คน ศูนย์ประสานงานกิจกรรมป้องกันในครอบครัว ๒ คน สถาบันอาศรมศิลป์ ๒ คน ศูนย์อบรมตำรวจภูธรภาค ๗ สุราษฎร์ธานี ๑ คน มูลนิธิยุวพัฒน์ ๒ คน มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ๓ คน (ชาวแคนาดา ๑ คน) สถาบันราชานุกูลกลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ ๑ คน กุฬารัตน์เวิลด์ ๒ คน แพทย์ไพร โฮมสป่า ๑ คน The Nation ๑ คน เบ็ดเตล็ดไม่แจ้งหน่วยงาน ๑๘ คน (อังกฤษ ๒ คน เยอรมัน ๑ คน อิตาลี ๑ คน ญี่ปุ่น ๑ คน เวียดนาม ๑ คน) (รูปที่ ๖ บรรยายภาพของห้องประชุม)

การประชุมวันแรก ในวันศุกร์ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๙ ศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ อุปถัมภ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา รองศาสตราจารย์ ไกร. วิวัฒน์ชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร และรองศาสตราจารย์สุศักดิ์ เจริญวงศ์ ประธานคณะกรรมการจัดการประชุมกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมตามลำดับ. ต่อจากนั้นเป็นการกล่าวแนะนำการประชุมโดยหัวหน้าสถาบันที่ร่วมจัดการประชุมทั้ง ๔ แห่ง เริ่มโดยนายแพทย์หม่อมหลวงสมชาย จักรพันธุ์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต ตามด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร คณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และนายเจมส์ อลัน ลองโก ผู้อำนวยการฝ่ายศิลปกรรมบำบัดองค์กรดวงประทีปแห่งภาคตะวันออก - ลอสแอนเจลิส สหรัฐ.ตามลำดับ จากนั้นเป็นปาฐกถาพิเศษเรื่อง "ศิลปกรรมบำบัดและการประยุกต์เชิงวัฒนธรรมข้ามชาติ" โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อิโกะ อะคอสต้า ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปกรรมบำบัดมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก สหรัฐ.

หลังช่วงพักอาหารว่างและเครื่องดื่มมีการบรรยาย ๒ เรื่อง เรื่องแรก“ศิลปกรรมบำบัดคืออะไร” บรรยายโดย อาจารย์ ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ หัวหน้าสาขาวิชาจิตกรรม และ ผู้ช่วยคนบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และกิจการพิเศษ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เริ่มด้วยการวิเคราะห์ ศัพท์ Art Therapy ว่าตรงกับ ‘ศิลปกรรมบำบัด’ ไม่ใช่ ศิลปะบำบัดและให้นิยามความหมาย พร้อมทั้งอ้างกลวิธีงานที่เอื้อประโยชน์ ของศิลปกรรมบำบัดโดยสังเขป.เรื่องที่ ๒ นายเจมส์ ลอนโก ผู้อำนวยการฝ่ายศิลปกรรมบำบัด องค์การดวงประทีปแห่งประเทศไทย – ลอสแอนเจลิส สรอ. บรรยาย เล่าถึงการดำเนินโครงการศิลปกรรมบำบัดขององค์กรฯ ที่โรงเรียนบ้านน้ำเค็ม จังหวัดพังงา หลังอุบัติเหตุภัยพิบัติสึนามิ

หลังพักอาหารกลางวัน นางสาวสเตฟานี ไวส์ อาจารย์มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก สรอ. บรรยายเรื่อง “ศิลปกรรมบำบัดภาวะอันตรายต่อจิตใจ : การรักษาเด็กประสบภัยสลาตันแคทรินา” เล่าประสบการณ์การทำงานศิลปกรรมบำบัด หลังเหตุการณ์สลาตันแคทรินาที่ภาคใต้ของประเทศ สรอ.

ตามด้วยการบรรยายของ แพทย์หญิงอภิสมัย ศรีรังสรรค์ จิตแพทย์โรงพยาบาลศรีธัญญา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพโดยผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งได้ช่วยให้ผู้ฟัง เข้าใจถึงมุมมองด้านศิลปกรรมบำบัดของจิตแพทย์ หลังจากนั้นเป็นภาคศึกษาผ่านบรรยาย (โปสเตอร์เสนอให้ ๔ เรื่อง (“ภาพวาดโดยผู้ป่วย” ของโรงพยาบาลศรีธัญญา, “ศิลปกรรมบำบัด ณ โรงเรียนบ้านน้ำเค็ม จังหวัดพังงา”ของคณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ร่วมกับองค์การดวงประทีปแห่งประเทศไทย – ลอสแอนเจลิส สรอ., “บทบาทของศิลปะสำหรับการพัฒนาความเป็นมืออาชีพและกระบวนการคิดของผู้นำกระบวนการ”ของสถาบันอาศรมศิลป์ โรคเครียดหลังได้รับอันตรายต่อจิตใจ”ของโรงพยาบาลศรีธัญญาร่วมกับสำนักวิทยาศาสตร์ราชบัณฑิตยสถาน, “ศิลปกรรมบำบัดสำหรับเด็กด้อยโอกาสพิเศษ”ของมหาวิทยาลัย มลรัฐเอนโพลิเรีย รัฐเทกซัส สรอ., “ศิลปกรรม คือ จิตบำบัดกับเด็ก ที่ถูกกระทำทารุณและถูกทอดทิ้ง”ของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, “การวาดและสัคนบำบัด การสืบทอด”ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และ “ดนตรีบำบัด” ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้ใช้เวลาเดินชมพร้อมกับฟังการอธิบายและตอบคำถามโดยเจ้าของงาน.

หลังจากอาหารว่างและเครื่องดื่มช่วงบ่าย มีการอภิปรายและตอบคำถามของผู้ฟังโดยวิทยากร ๕ ท่าน (พญ. อำไพชนิษฐ์ สมานวงศ์ไทย, อาจารย์มาลียา กองสุข, อาจารย์อดิศร จันทร์สุข, รศ. ดร. บุษกร ลำโรงทอง, อาจารย์จรรยา

ปทุมโนทก) ดร. เลิศศิริ เป็นผู้ดำเนินรายการ รายการนี้มีความเข้มข้นได้รับความสนใจจากผู้ร่วมประชุมเป็นอย่างมาก.

๑๗:๓๐ น. ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดีเสด็จทรงเป็นประธานพิธี อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร คณบดีคณะจิตกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กล่าวขอประทานกราบทูลทูลราชได้ฝ่าพระบาทรายงานการดำเนินการประชุม;ประธานพิธีทรงอวยพรและกล่าวเปิดการประชุมเป็นทางการและทรงพระกรุณาทรงภาพร่วมกับคณะกรรมการจัดการประชุมและวิทยากร.

การประชุมวันที่ ๒ ในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ เริ่มเมื่อเวลา ๐๙:๐๐ น. เริ่มต้นด้วยปาฐกถาพิเศษเรื่อง “ศิลปกรรมบำบัดสากล” โดยรองศาสตราจารย์ ดร. เนนชัย สเลเตอร์ ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปกรรมบำบัดของ มหาวิทยาลัยมัลรัฐเอนโพลิเรีย รัฐเทกซัส และต่อด้วยการบรรยายเรื่อง “ศิลปกรรมบำบัด : จิตบำบัดทางเลือก” โดยแพทย์หญิงอำไพชนิษฐ์ สมานวงศ์ไทย จิตแพทย์อาวุโส ของโรงพยาบาลศรีธัญญา กรมสุขภาพจิต.ในภาคบ่าย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกติยน วูลพี-บอร์โดนาโร อาจารย์มหาวิทยาลัยมัลรัฐเอนโพลิเรีย รัฐเทกซัส บรรยายเรื่อง “ศิลปกรรมบำบัดสำหรับเด็กด้อยโอกาสพิเศษ”ต่อด้วยภาคเสวนาบนเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติ ระหว่างผู้เข้าร่วมกับวิทยากรไทยและต่างชาติ ทั้งหมด โดย ดร. แคมชเตอร์ เจ. การ์เซีย นักวิชาการขององค์การดวงประทีป แห่งภาคตะวันออกเฉียง – ลอสแอนเจลิส สรอ. และอาจารย์อดิศร จันทร์สุข ผู้จัดการสถาบันศิลปะอาศรมศิลป์ เป็นผู้ดำเนินรายการ. หลังจากนั้น กรรมการผู้จัดการประชุม๓ ท่านได้ ร่วมกันกล่าวสรุปภาพรวมของการประชุมแนะนำศิลปกรรมบำบัดที่ผ่านไปในช่วง ๒ วันที่มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การประชุมวันที่ ๓ ในวันอาทิตย์ที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙ จัดที่ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพจิตของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ที่จังหวัดพังงา ประมาณ ๑๐:๓๐ น. ผู้จัดการประชุมนักศิลปกรรมบำบัด และผู้สนใจรวม ๒๘ คนได้ไปเยี่ยมพบแพทย์หญิง เบญจพร ปัญญา ณ ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพจิต จังหวัดพังงา ฟังการบรรยายเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ฯ และผลการเยียวยาจิตใจผู้รอดชีวิตจากภัยธรรมชาติ สึนามิที่ก่อความพินาศในพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗. ต่อจากนั้นได้มีการซักถามและตอบระหว่างผู้ฟังกับผู้บรรยาย และอาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร และผู้ช่วยศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ ได้กล่าวสรุปและขอบคุณผู้อำนวยการศูนย์ฯ

ในช่วงบ่ายอาจารย์มาลียา กองสุข ผู้ซึ่งเคยออกงานภาคสนามกิจกรรมบำบัดที่จังหวัดพังงาหลังอุบัติเหตุภัยพิบัติสึนามิ ได้นำคณะประชุมไปเยี่ยมชุมชน และสถานที่ที่ได้รับผลกระทบ

ในจังหวัดพังงา ได้แก่โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ วัดและโรงเรียนบ้านน้ำเค็ม ชุมชนบ้านน้ำเค็ม ที่ทำการมูลนิธิดวงประทีป และวัดย่านยาว. ในช่วงอาหารเย็นที่ร้านอาหารยัม-ยัม ได้มีการสังสรรค์ระหว่างกันของผู้ร่วมประชุมอย่างอบอุ่น

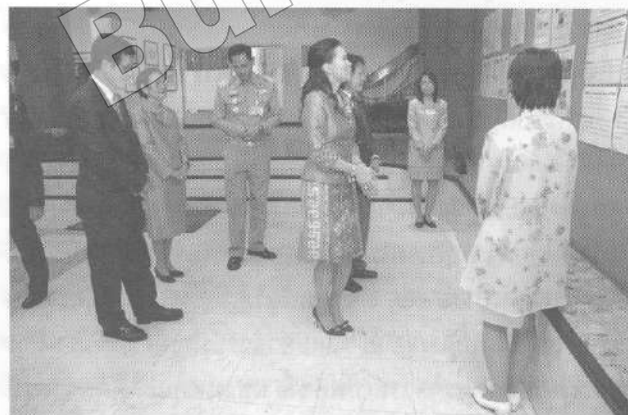
การประชุมวันที่ ๔ วันจันทร์ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๙ คณะผู้เข้าประชุมนำโดยอาจารย์มาลียา กองสุข เดินทางไปจังหวัดภูเก็ต เยี่ยมโรงเรียนบ้านกะหริมที่หาดกมลาซึ่งทั้งวัดและโรงเรียนได้รับความเสียหายอย่างหนักจากคลื่นยักษ์สึนามิ จากนั้นได้ร่วมรับประทานอาหารกลางวันภัตตาคารหาดป่าตอง แล้วเดินทางกลับจังหวัดพังงาเพื่อพักผ่อนตามอัธยาศัยก่อนงานปิดการประชุมในตอนค่ำ

หลังจากคณะผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่านเดินทางถึงกรุงเทพมหานคร ดร.เลิศศิริ ได้นำผู้ร่วมงานชาวต่างประเทศและวิทยากรเข้าเยี่ยมประชุมคณะสภามหาวิทยาลัยบูรพาหารือแนวทางและความร่วมมือในอนาคตสำหรับงานด้านศิลปกรรมบำบัด นับเป็นนิมิตหมายอันดีสำหรับการพัฒนางานศิลปกรรมบำบัดของมหาวิทยาลัยบูรพา

การประชุมวิชาการครั้งนี้เป็นประสพการณ์สำหรับคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในการจัดการประชุมระดับที่มีหน่วยงานใหญ่ ๆ และมีบุคคลสำคัญเข้าร่วมและได้รับความภาคภูมิใจในความสำเร็จที่ประจักษ์จากคำวิจารณ์จากวิทยากรชาวต่างประเทศที่ไม่ได้คาดคิดว่าทางฝ่ายไทยจะสามารถทำได้และมีผู้คนที่ให้ความสนใจด้านนี้เป็นจำนวนมาก นักวิชาการต่างประเทศเหล่านี้จะเป็นแนวร่วมให้ประเทศไทย ผลักดันงานด้านนี้อย่างต่อเนื่องต่อไปเพื่อความก้าวหน้าของศิลปกรรมสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในการสานต่อศิลปกรรมบำบัด ในประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ่านประกอบ

๑. เลิศศิริ บวรกิตติ, แบริเตอร์ (เจ. หารชัย (บรรณธิการ), หนังสือการประชุมวิชาการ "แนะนำศิลปกรรมบำบัด" กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กรุงเทพสร้างสรรค์ ; ๒๕๔๙ รวม ๗๗ หน้า.

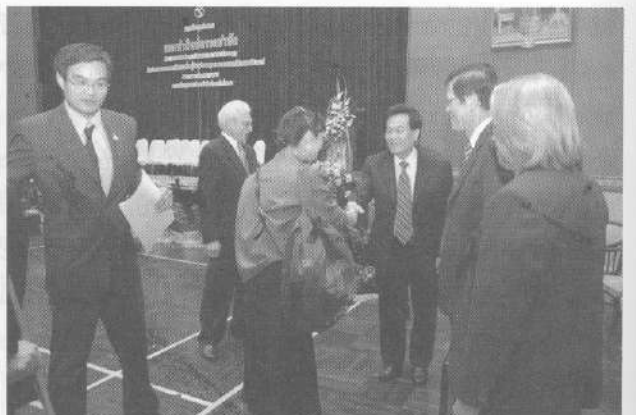
รูปที่ ๓ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงเสด็จเปิดการประชุมวิชาการ "แนะนำศิลปกรรมบำบัด" และทรงทอดพระเนตรแผ่นบรรยาย (โปสเตอร์).

รูปที่ ๑ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงมีพระราชดำรัสเปิดการประชุมวิชาการ "แนะนำศิลปกรรมบำบัด" ในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๙ เวลา ๑๗.๐๐ น.

รูปที่ ๒ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงเสด็จเปิดการประชุมวิชาการ "แนะนำศิลปกรรมบำบัด" และฉายภาพบรมฉายาลักษณ์กับคณะวิทยากรและผู้จัดการประชุม อาทิ คุณหญิง ศาสตราจารย์ไชศรี ศรีอรุณ นายกลมมหาวิทยาลัยศิลปากร รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ชัย ชัดดากร อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร รองศาสตราจารย์สุศักดิ์ เจริญวงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร คณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ ผู้ช่วยคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และวิทยากรชาวต่างประเทศสำคัญ เป็นต้น

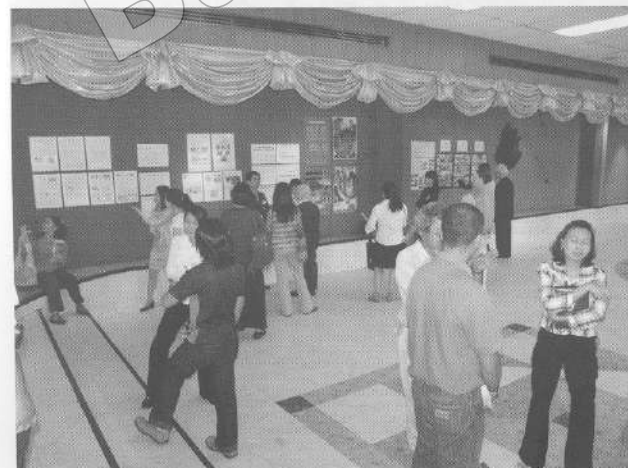
รูปที่ ๔ ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ อุบลัมภ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา และคณะอธิการบดีและรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้การต้อนรับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิฎฐะ อะคอสต้า วิทยากรการประชุมจากมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก

รูปที่ ๕ ศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ อุปถัมภ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา กล่าวให้การต้อนรับวิทยากรและผู้เข้าประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด”.

รูปที่ ๗ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์ศักดิ์ ทองนพคุณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กล่าวแนะนำการประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด”

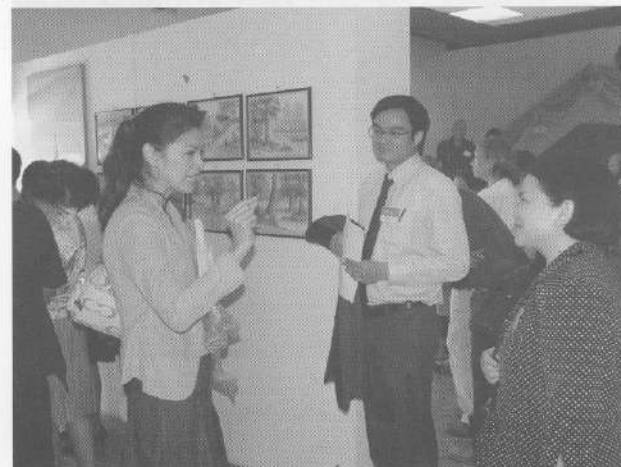
รูปที่ ๘ บรรยากาศของนิทรรศการแผ่นบรรยาย.

รูปที่ ๖ นายแพทย์ หม่อมหลวงสมชาย จักรพันธุ์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขกล่าวแนะนำการประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด”

รูปที่ ๘ นายเจมส์ อัลัน ลอว์โก ผู้อำนวยการฝ่ายศิลปกรรมบำบัดองค์กรดวงประทีปแห่งประเทศไทย ออกแถลงเจตจำนง สรอ. กล่าวแนะนำการประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด” ต่อศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ อุปถัมภ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา รองศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ชัย อัตถากร อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร รองศาสตราจารย์สุรศักดิ์ เจริญวงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย ศิลปากร นายแพทย์ หม่อมหลวงสมชาย จักรพันธุ์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์ศักดิ์ ทองนพคุณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อาจารย์บุญญา วิจิณนสาร คณบดีคณะจิตกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นายแพทย์ เกียรติภูมิ วงศ์ศิริจิต ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีศรีบุญญา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และกลุ่มผู้เข้าประชุม.

รูปที่ ๑๐ วิทยากรการประชุม แพทย์หญิงอภิสมัย ศรีรังสรรค์ และ ดร.เลิศศิริ บวรภักติดี ระหว่างการสนทนาขณะชมแผ่นบรรยาย.

รูปที่ ๑๑ จิตวิทยาของโรงพยาบาลศรีธัญญากำลังอธิบายแผนบรรยาย.

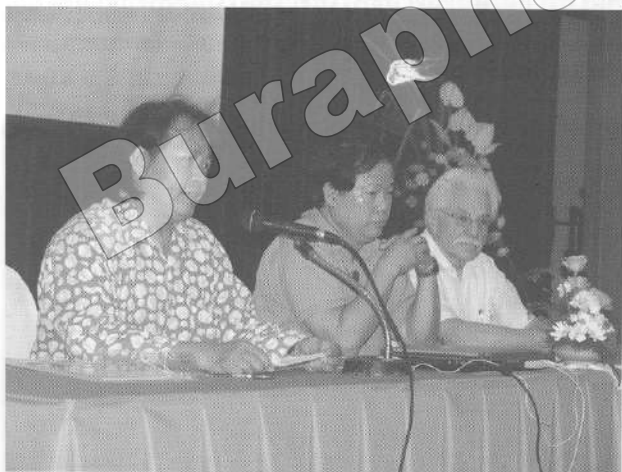
รูปที่ ๑๒ ผู้เข้าประชุมระหว่างการพักหย่อนและชมแผนบรรยาย.

รูปที่ ๑๓ การอภิปรายหมู่ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกลียน วูลฟ์-บอร์โดนาโร รองศาสตราจารย์ ดร.แนนซี สเลเตอร์ อาจารย์สมาน สรรพศรี รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร สำโรงทอง อาจารย์สุพานี ไวลส์ ดร.แม็กเคเตอร์ เจ. การ์เซีย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิกโก อะคิลลัว อาจารย์ยอติศร จันทระสุข แพทย์หญิงอำไพชนิษฐ์ ตมวนวงศ์ไทย และอาจารย์ลูซิลล์ พราวลส์.

รูปที่ ๑๔ บรรยายภาคของการอภิปรายหมู่โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกลียน วูลฟ์-บอร์โดนาโร รองศาสตราจารย์ ดร.แนนซี สเลเตอร์ อาจารย์สมาน สรรพศรี ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร ม.บูรพา และรองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร สำโรงทอง.

รูปที่ ๑๕ อาจารย์ปัญญา วิจิตรนสาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ และนายเจมส์ ฮอลล์ ลองโก ร่วมกล่าวสรุปและปิดการประชุม.

รูปที่ ๑๖ บรรยายภาคของการประชุม.

รูปที่ ๑๗ อาจารย์ยรรยนา ปุณโณทก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ระหว่างการอภิปราย.

รูปที่ ๑๘ การประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด” สันติระ ณ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประสบภัยสึนามิ จังหวัดพังงา.

รูปที่ ๑๙ แพทย์หญิงณัฏฐพร ปัญญาญง ผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประสบภัยสึนามิ จังหวัดพังงา ให้การต้อนรับคณะผู้เข้าประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด” สันติระ.

ศิลปกรรมบำบัด Art Therapy

การประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด” An Introductory Course on Art Therapy

ร่วมเฉลิมฉลองและแสดงความภาคภูมิใจในวโรกาส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
ทรงครองสิริราชสมบัติ ๖๐ ปี

คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะกรรมการประสานงานและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
กรมศิลปากร กระทรวงสาธารณสุข
องค์กร Lantern of the East - Los Angeles, USA

วันที่ ๑๙-๒๐ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพมหานคร

Keynote Speakers:

(1) Assistant Professor Dr. Bakou Aizawa, ATR
(New York University)
“Art Therapy and Its Cross Cultural Application”

(2) Assoc. Prof. Dr. Nancy Slater, ATR
(Emperora State University)
“International Images of Art Therapy”

Oral Presentations:

“ศิลปะบำบัดกับคนไทย”
ดร.เจษฎาธิ์ บรรณศิริ

“ศิลปกรรมบำบัด: จิตบำบัดทางเลือก”
นางสาวปิยนันท์ สมานวงษ์ไชย

“ศิลปะบำบัดกับการบำบัด”
นางสาวณัฏฐา ชื่นสมาน

“Art Therapy of Bhum Namahem’s Tsunami Survivors”
Mr. James Al Longo

“Trauma Art Therapy: Working with Hurricane Katrina Evacuee Children”
Stephanie Wibe, ATR (New York University)

Experiential Presentation:

“Exercises in Art Therapy”
Assist. Prof. Dr. Isako Aizawa, ATR

Poster Presentations:

“บทบาทศิลปะบำบัด”
ดร.เจษฎาธิ์ บรรณศิริ

“ศิลปกรรมบำบัดกับวัฒนธรรมไทย”
นางสาวณัฏฐา ชื่นสมาน

Mr. James Al Longo
“Art as Therapy with Abused and Neglected Children”
Lucille Probst, ATR

“The Role of the Arts in Facilitator’s Professional and Personal Development”
นางสาวณัฏฐา ชื่นสมาน

“โรคจิตเภทกับศิลปะบำบัด”
ดร.อัมพรวิทย์ สมานวงษ์ไชย

ศาสตราจารย์ ดร.เจษฎาธิ์ บรรณศิริ

Panel Discussions:

Panelists
ดร.เจษฎาธิ์ บรรณศิริ, ดร.อัมพรวิทย์ สมานวงษ์ไชย, ดร.อานันท์ บรรณศิริ, ดร.อานันท์ บรรณศิริ, ดร.อานันท์ บรรณศิริ, ดร.อานันท์ บรรณศิริ

Assist. Prof. Dr. Isako Aizawa
Assist. Prof. Dr. Guelyn Wolf Boudonore
Mr. James Al Longo
(Moderator: Dr. Bakou Aizawa, ATR)

การประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด” “An Introductory Course on Art Therapy”

ร่วมเฉลิมฉลองและแสดงความภาคภูมิใจในวโรกาส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
ทรงครองสิริราชสมบัติ ๖๐ ปี

คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะกรรมการประสานงานและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
กรมศิลปากร กระทรวงสาธารณสุข
Lantern of the East - Los Angeles, USA

วันที่ ๑๙-๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพมหานคร

Organized by

Faculty of Fine and Applied Arts and Faculty of Medicine,
Burapha University

Faculty of Painting Sculpture and Graphic Arts,
Silpakorn University

Department of Mental Health, Ministry of Public Health
and
Lantern of the East - Los Angeles, USA

รูปที่ ๒๐ และ ๒๑ แผ่นโปสเตอร์ประกาศและแผ่นพับประชาสัมพันธ์ของการประชุมวิชาการ “แนะนำศิลปกรรมบำบัด”.